

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 24.10.2006
COM(2006) 631 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD EN HET EUROPEES
PARLEMENT**

EU – China: Hechtere partners, groeiende verantwoordelijkheden

{COM(2006) 632 definitief}

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD EN HET EUROPEES PARLEMENT

EU – China: Hechtere partners, groeiende verantwoordelijkheden

1. Wat staat er op het spel?

China is in de laatste tien jaar opnieuw als grootmacht naar voren gekomen. Het land is de vierde economie en de derde exporteur ter wereld geworden, maar is eveneens in toenemende mate een belangrijke politieke macht. Zijn duidelijk actiever en beter uitgewerkt buitenlands beleid wordt gesteund door de economische groei van het land. Kernpunten van het Chinese beleid zijn: groei en de wens zich een plaats in de wereld te veroveren die in verhouding staat tot het politiek en economisch gewicht van het land. Gezien de omvang van China en de verbazingwekkende groei van het land, hebben deze veranderingen een krachtige weerslag op politiek en handel wereldwijd.

De EU vormt de grootste markt ter wereld. Zij biedt ook een mondiale reservevaluta. Zij is wereldleider in belangrijke technologieën en vaardigheden. De EU vervult een spilfunctie bij het vinden van duurzame oplossingen voor de uitdagingen van vandaag inzake milieu, energie en globalisering. Zij is in staat gebleken een progressieve invloed uit te oefenen die haar grenzen ruimschoots overstijgt en is mondiaal de grootste verschafter van ontwikkelingshulp.

Europa dient doeltreffend op de nieuwe kracht van China te reageren. Om een antwoord te vinden op de voornaamste uitdagingen waar Europa vandaag de dag voor staat – daaronder klimaatverandering, werkgelegenheid, migratie en veiligheid – dienen wij, uitgaande van onze eigen waarden, het potentieel van een dynamische relatie met China als hefboom in te zetten. Tevens is het voor ons van belang het hervormingsproces van China te steunen. Dit betekent de factor China in alle vormen van het EU-beleid, het externe en het interne, te integreren, en binnen de EU te zorgen voor nauwe coördinatie met het oog op een complete en coherente aanpak.

Om het belang van hun betrekkingen beter weer te geven zijn de EU en China in 2003 een strategisch partnerschap overeengekomen. Er blijven wel verschillen van mening bestaan, maar deze worden gecontroleerd in de hand gehouden, waarbij de betrekkingen in toenemende mate van maturiteit en realiteitszin getuigen. Terzelfdertijd is China evenals de EU nauw gebonden aan het globaliseringsproces en steeds meer in het internationale stelsel ingebed.

Bij haar benadering van China dient de EU allereerst uit te gaan van engagement en partnerschap. Met een hechter strategisch partnerschap nemen evenwel de wederzijdse verantwoordelijkheden toe. Het partnerschap zou de belangen van beide zijden moeten dienen; de EU en China dienen samen te werken naarmate zij op internationaal gebied actiever en met meer verantwoordelijkheid gaan optreden en een krachtig en goedwerkend multilateraal systeem ondersteunen en hun bijdrage daaraan leveren. Men zal uiteindelijk moeten uitkomen bij een situatie waarin China en de EU hun respectieve capaciteiten inbrengen om voor wereldwijde problemen gezamenlijk oplossingen aan te bieden.

Zowel de EU als China zullen bij het partnerschap in handel en economie baat hebben. Indien wij het volledige potentieel daarvan inzien, is het afsluiten van Europa voor concurrentie uit

China niet het juiste antwoord. Om politieke steun voor openheid tegenover China te genereren en te houden dienen de voordelen van zo'n verbondenheid evenwel in Europa duidelijk te worden. China zou ook zelf zijn markten moeten openstellen en moeten zorgen voor eerlijke mededingingsomstandigheden. In de komende tien jaar zullen een aanpassing aan de uitdagingen van de concurrentie en het tot stand brengen van een eerlijke handelsrelatie met China voor het Europese handelsbeleid centraal moeten staan. Deze cruciale bilaterale uitdaging zal de lakmoesproef voor ons partnerschap zijn; zij wordt nader toegelicht in een document over het handelsbeleid met als titel "Concurrentie en partnerschap" dat bij deze mededeling gaat.

Samen kunnen Europa en China voor hun eigen belangen meer bereiken dan elk afzonderlijk.

2. Context: hernieuwde opkomst van China

Interne stabiliteit blijft een kernpunt van het Chinese beleid. In de afgelopen decennia werd de stabiliteit gehandhaafd door een sterke economische groei. Sedert 1980 kent China een gemiddelde jaarlijkse groei van 9% en heeft het land zijn aandeel in het wereld-BBP zien vertienvoudigen tot 5% van het wereld-BBP. De groei van China heeft geleid tot een uiterst snelle daling van de armoede en het opkomen van een brede middenklasse, beter opgeleid dan ooit en met een toegenomen koopkracht en toegenomen keuzemogelijkheden.

Achter deze ontzagwekkende groei gaan evenwel onzekerheden en kwetsbaarheid schuil. Het Chinese leiderschap gaat zeer voorzichtig zijn weg, waarbij het voor een hele reeks grote uitdagingen staat, hoofdzakelijk van binnenlandse aard, uitdagingen die in toenemende mate ook buiten de nationale grenzen merkbaar zijn:

- De ongelijkheden blijven toenemen. De welvaarts kloof is groot en neemt nog toe en dit is ook het geval met de sociale en regionale ongelijkheden en die tussen man en vrouw, er is een enorme druk op de stelsels voor gezondheidszorg en onderwijs. China staat nu reeds voor grote demografische veranderingen en voor het probleem van een snel verouderende bevolking;
- De vraag van China naar energie en grondstoffen – het land is reeds de op een na grootste energieconsument ter wereld – is groot en zal nog toenemen. De milieukosten van een ongebreidelde economische en industriële groei worden steeds zichtbaarder. Terzelfdertijd is het onderlinge evenwicht tussen de groeipatronen verstoord, omdat men vooral op de export was gericht, wat ten koste van de binnenlandse vraag is gegaan.

Op de hervormingsagenda van China blijft groei nog bovenaan. In toenemende mate wordt de groei evenwel ingeperkt met maatregelen om sociale ongelijkheid aan te pakken en tot een duurzamer economische en politieke ontwikkeling te komen. Vreemd genoeg verbeteren op sommige gebieden de voorwaarden voor stabiliteit naarmate partij en staat de teugels laten vieren. Uiteindelijk zullen een meer onafhankelijke rechterlijke macht, een krachtiger maatschappelijk middenveld en een vrijere pers leiden tot meer stabiliteit, en dus tot de nodige controles en waarborgen. Dat de noodzaak van een meer evenwichtige ontwikkeling wordt ingezien, met de opbouw van een "harmonieuze samenleving" is bemoedigend, maar verdere hervormingen blijven onontbeerlijk.

Het regionale en internationale beleid van China staat ten dienste van binnenlandse doelstellingen: een veilig en vreedzaam nabuurschap is een factor die economische groei bevordert. Het bredere internationale engagement van China wordt nog steeds

gekaracteriseerd door het nastreven van welbepaalde doelstellingen, waaronder het veiligstellen van de nationale hulpbronnen die onmisbaar zijn voor groei. Terzelfdertijd zien wij dat China internationaal respect en internationale erkenning wenst. De Olympische Spelen van 2008 in Beijing en de Wereldtentoonstelling in Shanghai van 2010 zullen de aandacht van de wereld op China's vooruitgang vestigen.

Traditioneel heeft China zijn buitenlands beleid als een beleid van strikte niet-inmenging aangemerkt, een kwalificatie die thans, nu het land internationaal actiever en assertiever wordt, in toenemende mate onhoudbaar wordt. China begint dit in te zien, net zoals het ook de internationale verantwoordelijkheden begint te erkennen die in overeenstemming zijn met zijn economisch belang en zijn plaats als permanent lid van de VN-Veiligheidsraad. Al deze ontwikkelingen leiden dan ook tot steeds actievere diplomatieke betrekkingen.

De EU en China hebben baat bij een globalisering en hebben bij het welslagen daarvan beide hun belangen. Globalisering levert voor beide partijen uitdagingen op en brengt nieuwe verantwoordelijkheden met zich mee. Ook wensen beide zijden een doelmatig multilateraal stelsel te zien functioneren, maar met betrekking tot bepaalde waarden blijken de opvattingen uiteen te lopen, zodat daarover verdere dialoog noodzakelijk is.

Naarmate het partnerschap hechter wordt nemen de verwachtingen en verantwoordelijkheden aan beide zijden toe. Als grootste handelspartner van China heeft de EU met haar handelsbeleid grote invloed op China, zoals ook het beleid van China dit op de EU heeft. Beide kanten verwachten steeds meer dat de partner bij het formuleren van zijn beleid met die invloed rekening zal houden.

3. De toekomst

De EU dient het interne politieke en economische hervormingsproces van China te blijven steunen, ten behoeve van een sterk en stabiel China waarin de fundamentele rechten en andere vrijheden geheel en al worden geëerbiedigd, minderheden worden beschermd en de rechtsstaat wordt gewaarborgd. De EU zal de samenwerking versterken ten behoeve van duurzame ontwikkeling, een billijke en krachtige handelspolitiek nastreven en zich inzetten om de bilaterale betrekkingen te versterken en meer in evenwicht te brengen. De EU en China zouden ten gunste van vrede en stabiliteit samen dienen te opereren. De EU zou haar coördinatie en gemeenschappelijk optreden moeten opvoeren en samenwerking met het Europese bedrijfsleven en het Europees maatschappelijk middenveld moeten verbeteren.

Tot nu toe is de overeenkomst voor handel en samenwerking van 1985 de rechtsgrondslag voor de onderlinge betrekkingen geweest. Deze overeenkomst beantwoordt intussen niet meer aan de breedte en het bereik van de huidige betrekkingen, zodat de leiders op de 9de Topconferentie EU-China overeenkwamen onderhandelingen te beginnen voor een nieuwe en ruimer opgezette Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst (PSO) teneinde een actueel uitgangspunt voor de samenwerking te hebben. Deze nieuwe overeenkomst houdt belangrijke mogelijkheden in en zal één enkel kader bieden voor het complete, complexe gamma van onze betrekkingen en terzelfdertijd toekomstgericht zijn en de in deze mededeling geschetste prioriteiten weergeven.

3.1. Steun geven aan China's overgang naar een opener en pluralistische samenleving

Het Chinese leiderschap heeft herhaaldelijk zijn steun aan hervormingen onderstreept, inclusief die van de grondrechten en vrijheden. Op het terrein is vooruitgang terzake evenwel beperkt gebleven. De EU moet nagaan hoe zij zo effectief mogelijk het hervormingsproces in China kan ondersteunen, door duidelijk te maken dat een betere bescherming van de mensenrechten, een meer open samenleving en meer verantwoordingsplichtig bestuur een goede zaak voor China zouden zijn en ook de blijvende groei van de economie ten goede zouden komen.

Democratie, mensenrechten en de bevordering van gemeenschappelijke waarden blijven fundamentele normen van het EU-beleid en van centraal belang in de bilaterale betrekkingen. De EU dient de ontwikkeling van een volgroeid, gezond en onafhankelijk maatschappelijk middenveld in China bij te staan en aan te moedigen. Zij dient steun te verlenen voor pogingen om de rechtsstaat te versterken – een onontbeerlijke grondslag voor alle andere hervormingen.

Terzelfder tijd zal de EU voortgaan de volledige eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden in alle regio's van China aan te moedigen, alsook de vrijheid van meningsuiting, religie en vereniging, het recht op een eerlijk proces en de bescherming van minderheden in heel China. Tevens zal de EU China aanmoedigen een actieve en constructieve partner in de Raad voor de mensenrechten te zijn, en China daarbij aanmanen de waarden van de VN te respecteren, waaronder het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

De mensenrechtendialoog die in een eerder stadium van de betrekkingen EU-China tweemaal per jaar werd gehouden, functioneert nog steeds, maar de verwachtingen van de EU – die tezamen met de kwaliteit van ons partnerschap zijn toegenomen – worden in steeds mindere mate ingelost. De dialoog dient:

- meer gericht en resultaatgeoriënteerd te zijn, met uitwisselingen op een hoger kwaliteitsniveau en met concrete resultaten;
- flexibeler te zijn, met een inbreng vanuit afzonderlijke seminars en subgroepen;
- beter afgestemd te zijn op de dialogen van lidstaten.

3.2. Duurzame ontwikkeling

Vandaag is een van de belangrijkste opgaven wereldwijd ervoor te zorgen dat onze verdere ontwikkeling duurzaam is. China staat hierbij centraal. Het binnenlands hervormingsbeleid van China is belangrijk en de Commissie zal het via haar programma van samenwerking blijven steunen, waarbij ook de sociale verantwoordelijkheid van ondernemingen aandacht zal krijgen. De EU en China dienen inzake energie, milieu en klimaatverandering, naleving van internationale sociale normen, ontwikkelingshulp en bredere macro-economische aangelegenheden voor een nauwe internationale samenwerking te zorgen. Beide zijden dienen:

Te zorgen voor zekere en duurzame energievoorziening. Als belangrijke spelers op de wereldenergiemarkten delen de EU en China een gezamenlijk belang en een gezamenlijke verantwoordelijkheid wanneer het gaat om continuïteit en duurzaamheid van de energievoorziening, waarbij de efficiëntie moet verbeteren en de milieugevolgen van energieproductie en -verbruik moeten worden beperkt. De EU moet het als prioriteit zien China in de wereldenergiemarkten en de multilaterale mechanismen en instellingen van goed

bestuur te integreren, en China ertoe aan te moedigen een actieve en verantwoordelijkheid dragende partner op energiegebied te worden. Op die grondslag dienen beide zijden samen te werken teneinde:

- de internationale samenwerking te versterken, in het bijzonder de inspanningen tot meer doorzichtigheid en betrouwbaarheid van energiegegevens en de uitwisseling van informatie bedoeld voor meer energiezekerheid in ontwikkelingslanden, ook in Afrika;
- China's technische en regelgevende deskundigheid te versterken, door een afremmen van de groei van de vraag naar energie, via verbetering van de energie-efficiëntie en het gebruik van schone hernieuwbare energie zoals die uit wind, biomassa en biobrandstoffen, alsook door het bevorderen van energienormen en -besparingen door de ontwikkeling en inzet van kolentechnologie met minimale emissies;
- Te zorgen voor meer stabiliteit via een op de markt gebaseerde benadering van investeringen en aanbestedingen; een dialoog met andere grote verbruikers te voeren; doorzichtige en niet-discriminerende regelgevingskaders aan te moedigen, open en effectieve toegang tot de energiemarkt inbegrepen; alsook de goedkeuring van internationaal erkende normen te bevorderen.

Klimaatverandering tegen te gaan en het milieu te verbeteren. Via het partnerschap dat op de Topconferentie EU-China van 2005 is ingesteld beschikken wij reeds over een goede basis voor samenwerking op het gebied van milieuvraagstukken en klimaatverandering.

- De EU dient haar expertise op regelgevingsgebied met China te delen en met het land samen te werken om vervuiling tegen te gaan, de biodiversiteit in stand te houden, op efficiëntere wijze van energie, water en grondstoffen gebruik te maken en doorzichtigheid van en controle op de naleving van milieuwetgeving te verbeteren. Beide zijden dienen samen te werken om ontbossing en illegale houtkap aan te pakken en voor een duurzaam beheer van visbestanden en een verantwoord beheer van de zee.
- Beide zijden dienen voort te bouwen op het Internationaal klimaatveranderingspartnerschap, en de bilaterale samenwerking en internationale samenwerking te versterken. Zij moeten daarbij de gezamenlijke internationale verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst klimaatverandering en het Kyoto-protocol naleven en zich actief inzetten in de dialogen over internationale samenwerking inzake klimaatverandering na het jaar 2012. Wij dienen het gebruik van de emissiehandel en de instrumenten voor een schone ontwikkeling te bevorderen.

Uitwisselingen inzake werkgelegenheid en sociale aangelegenheden te verbeteren. China heeft toegezegd sociale ongelijkheden aan te pakken en een evenwichtiger ontwikkeling te bevorderen. De EU en China dienen:

- Hun samenwerking inzake werkgelegenheid en sociale aangelegenheden te versterken, door de bilaterale dialoog te intensiveren en te verruimen met onder meer de aspecten gezondheid en veiligheid op het werk, correcte arbeidsnormen en het nemen van maatregelen in verband met de vergrijzing;
- Samen te werken om ervoor te zorgen dat internationale verbintenissen inzake arbeidsomstandigheden en sociale voorwaarden worden nageleefd.

De coördinatie inzake internationale ontwikkelingen te verbeteren. Een nauwere samenwerking bij internationale ontwikkelingsvraagstukken zou zowel de EU, China als de partners in de ontwikkelende wereld ten goede komen. Er zijn duidelijke minpunten indien wij, in het bijzonder in Afrika maar ook in andere ontwikkelende landen, niet tot een effectieve coördinatie kunnen komen. De EU en China dienen:

- Een gestructureerde dialoog inzake duurzame ontwikkeling in Afrika aan te gaan. Over de werkzaamheden en prioriteiten aan beide kanten dient doorzichtigheid te bestaan, als grondslag voor open besprekingen;
- Regionale inspanningen voor beter bestuur in Afrika te steunen;
- Mogelijkheden na te gaan voor een betere integratie van China in de internationale inspanningen om efficiëntie van de hulp, coördinatie en de mogelijkheden voor praktische bilaterale samenwerking ter plaatse te verbeteren.

Een duurzame economische groei op te zetten. China is voor de EU en voor de rest van de wereld een bron van groei geworden, maar het huidige groeimodel van China is ook een bron van grote onevenwichtigheden in de handel tussen de EU en China. De Chinese regering heeft ingezien dat het belangrijk is de macro-economische problemen aan te pakken en te komen tot een toekomstgericht fiscaal, monetair en structureel beleid, tot stimulering van de consumptie en tot het terugdringen van ongelijkheden. Een grotere flexibiliteit in de ruilvoetverhouding zal een factor van belang zijn en helpen de groei meer op de binnenlandse vraag af te stemmen en de koopkracht van de Chinese gezinnen te verbeteren. Een beleid dat tot een verlaging van het overschot op de lopende rekening leidt, zal de controle van China over zijn economie versterken en risico's van oververhitting terugdringen. Daarmee zou China voldoen aan zijn gedeelde verantwoordelijkheid voor een stabielere en evenwichtiger wereldeconomie.

De EU en China moeten als economische grootmachten hun partnerschap verder uitbouwen en samenwerken bij de mondiale economische problematiek. Zij dienen:

- Hun samenwerking te verdiepen en hun ervaringen te delen bij het formuleren en ten uitvoer leggen van hun monetair, fiscaal, financieel, deviezen- en structuurbeleid;
- Samen de grote verschillen in de wereld geordend weg te werken;
- Hun macro-economische dialoog te versterken en verder op te voeren.

3.3. Betrekkingen inzake handel en economie

De integratie van China in het wereldwijde handelsstelsel is zowel voor Europa als voor China positief. De EU is de grootste handelspartner van China, zij neemt meer dan 19% van de buitenlandse handel van China voor haar rekening. De Europese ondernemingen die met China handel drijven en in het land investeren hebben aan China's groei bijgedragen door kapitaalgoederen, kennis en technologie in te brengen die voor de ontwikkeling van China van groot belang zijn geweest.

Een economisch sterk China is in het belang van Europa. China, in het bijzonder de zich snel uitbreidende middenklasse van het land, is een groeiende markt voor Europese uitvoer. Tussen 2000 en 2005 is de uitvoer van de EU naar China met meer dan 100% gestegen, veel sneller dan haar uitvoer naar de rest van de wereld. De Europese uitvoer van diensten naar

China is in de periode 1994-2004 verzesvoudigd. De Europese ondernemingen en consumenten profiteren van scherpgeprijsde Chinese inputs en consumptiegoederen. Een open markt is zowel voor China als voor de EU voordelig.

Toch vindt men in Europa steeds vaker dat de gebrekkige naleving van de WTO-verplichtingen door China en de nieuwe hinderpalen voor toegang tot de Chinese markt een echt wederkerige handelsrelatie in de weg staan. De invoer uit China heeft de druk opgevoerd om zich in Europa aan verdere globalisering aan te passen. Deze tendens zal zich zeker voortzetten aangezien China zich in de waardeketen omhoogwerkt.

Om op lange termijn een duurzame politieke en economische relatie te onderhouden dient Europa een open en billijke toegang voor de uitvoer van China te blijven bieden en zich aan de uitdaging die deze concurrentie vormt aan te passen. De EU moet terreinen met een comparatief voordeel inzake hoogwaardige en hoogtechnologische design en productie verder ontwikkelen en consolideren en haar werknemers stimuleren om zich bij te scholen. Zijnerzijds dient China zich positief op te stellen door zijn toezegging om de markten open te stellen en voor eerlijke concurrentie te zorgen, te versterken. Beide zijden moeten maatregelen nemen om de invloed van de economische groei op de natuurlijke hulpbronnen en het milieu tegen te gaan.

De EU zal:

Openheid eisen. De EU zal met China blijven streven naar de volledige tenuitvoerlegging van de WTO-verplichtingen van het land en er bij China op aandringen verder te gaan dan wat het in het kader van de WTO heeft toegezegd, door zijn markt verder open te stellen voor Europese ondernemingen. De EU zal accepteren dat zij van China niet meer openstelling van de markt kan verlangen terwijl zijzelf barrières opwerpt. De EU zal er bij China op aandringen zijn toezegging na te komen om toetredingsonderhandelingen te openen voor de Overeenkomst inzake overheidsopdrachten in 2008 en deze zo spoedig mogelijk tot een geslaagde afronding te brengen.

Gelijke voorwaarden creëren. Een betere bescherming van intellectuele eigendomsrechten in China en het beëindigen van gedwongen overdrachten van technologie zijn voor de EU prioriteiten, onder meer door implementatie door China van de WTO-verplichtingen. Zij zullen er ook toe bijdragen in China een beter investeringsklimaat te bewerkstelligen. De EU zal er bij China op aandringen op te houden verboden subsidies toe te kennen en het Chinese bankwezen te hervormen, alsook China ertoe aanmoedigen de marktkrachten in zijn grondstoffenhandel hun werk te laten doen.

Europese bedrijven ondersteunen. De Commissie zal haar best doen steun te verlenen aan ondernemingen die handel drijven met China en vooral het midden- en kleinbedrijf, en er bij die ondernemingen op aandringen correcte arbeidsnormen toe te passen. De EU zal de bestaande informatie, opleidingen en advies inzake de bescherming en verdediging van intellectuele-eigendomsrechten in China verder uitbreiden en versterken. Er zou in Beijing een Europees centrum moeten worden geopend. Het programma EU-China voor de uitwisseling en opleiding van managers zou moeten worden verruimd.

De belangen van de EU verdedigen: allereerst de dialoog. Voor het oplossen van wrijvingen in het handelsverkeer met China heeft de EU een duidelijke voorkeur voor dialoog en onderhandelingen. De bestaande handelsgerelateerde dialoog EU-China zou op alle niveaus moeten worden versterkt, en moeten worden toegespitst op het vergemakkelijken van

handel en het verbeteren van markttoegang op een groter aantal terreinen. Het is eveneens in het belang van de EU en China dat zij hun krachten bundelen in het kader van de instanties die internationale regels en mondiale normen opstellen. De EU zal zich actief inzetten voor mondiale oplossingen voor toezicht en regelgeving, het bevorderen van open markten en convergentie op regelgevingsgebied, en zal met China samenwerken in de dialogen over regelgeving. Dit zal er ook toe bijdragen dat de Chinese invoer meer in overeenstemming is met de EU-normen voor voedsel- en niet-voedselproducten.

Indien andere inspanningen op niets uitlopen, zal de Commissie echter gebruikmaken van het WTO-stelsel van geschillenbeslechting om de naleving van multilateraal overeengekomen regels en verplichtingen te bereiken. Handelsbeschermende maatregelen zullen een instrument blijven om eerlijke handelsomstandigheden zeker te stellen. De EU werkt actief met China samen om de voorwaarden te scheppen waarmee in een vroeg stadium de status van markteconomie kan worden toegekend. Met betrekking tot een aantal van deze voorwaarden is onlangs vooruitgang geboekt, en de Commissie zal met de Chinese instanties blijven samenwerken via de mechanismen die wij hebben ingesteld en zal snel kunnen reageren als aan alle voorwaarden is voldaan.

De relatie versterken. Een kerndoelstelling van de onderhandelingen voor een nieuwe Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst waarmee tevens de handels- en samenwerkingsovereenkomst van 1985 zal worden aangepast, zal bestaan in het vergemakkelijken van de toegang tot de Chinese markt voor Europese exporteurs en investeerders, waarbij verder wordt gegaan dan de toezeggingen in het kader van de WTO, alsook een betere bescherming van intellectuele-eigendomsrechten en een wederzijdse erkenning van de geografische aanduidingen. China behaalt reeds heel wat voordelen uit het internationale handelsstelsel en zal evenredig daarmee verantwoordelijkheid opnemen, door substantieel bij te dragen aan de hernemingen en de afronding van de WTO-Doha-ronde.

Vele van deze stappen zijn niet alleen in het belang van de EU. Zij zijn evenzeer in het belang van China en zijn niet weg te denken van China's mars naar een evenwichtige en duurzame groei en ontwikkeling en naar leiderschap en verantwoordelijkheid op wereldniveau. Het begeleidende document over het handelsbeleid schetst de veelomvattende benadering van de handels- en investeringsbetrekkingen tussen de EU en China voor de middellange termijn.

3.4. Het versterken van de bilaterale samenwerking

De bilaterale samenwerking omvat tal van aangelegenheden, zoals zeven formele overeenkomsten en tweeëntwintig sectoriële dialogen, waarmee uiteenlopende en belangrijke kwesties worden bestreken, gaande van lucht- en zeevaart tot regionaal en macro-economisch beleid. Verdere ontwikkeling van de gestructureerde dialoog voor de uitwisseling van ervaringen en standpunten inzake concurrentie, alsmede technische bijstand en bijstand voor capaciteitsopbouw inzake de handhaving van concurrentievoorschriften, blijft van belang. De samenwerking is succesvol en positief geweest. Voor een meer gerichte samenwerking en het garanderen van evenwicht en wederzijdse voordelen op alle gebieden, is nog meer nodig, vooral op andere belangrijke terreinen zoals samenwerking inzake wetenschap en technologie. Er moet ook meer worden gedaan voor de versterking van samenwerking bij migratie, intermenselijke contacten en de structuren die onze formele betrekkingen regelen. Beide zijden zouden:

Kwaliteit en meer samenwerking inzake wetenschap en technologie moeten bereiken. Samenwerking op het gebied van wetenschap en technologie is voor de Chinese regering een

prioriteit. China besteedt 1,5% van zijn BBP aan een dynamisch en groeiend programma voor onderzoek en ontwikkeling. Ook de bilaterale samenwerking is sterk: van de derde landen is China een van de belangrijkste die uit hoofde van het 6^e Kaderprogramma voor onderzoek aan verscheidene EU-onderzoeksprojecten deelneemt, waarmee het toegang krijgt tot 600 miljoen EUR onderzoeksgelden: ook is China een belangrijke partner in sleutelprojecten zoals ITER en Galileo. De Europese deelname aan Chinese programma's zou moeten worden opgevoerd.

Met de gemeenschappelijke verklaring van het forum voor wetenschap en technologie van mei 2005 is de context voor meer samenwerking geschapen, uitgaande van wederzijds voordeel en wederzijdse toegang en deelname. Beide zijden zouden:

- De zichtbaarheid van hun samenwerking moeten bestendigen en verbeteren. Aldus kunnen beide zijden gericht werken, hun prioriteiten doeltreffender bepalen, reageren op evoluerende problemen zoals opkomende pandemieën of werken aan technologieën voor schone energie; de mogelijkheid van een grotere wederkerigheid actiever moeten laten onderzoeken; alsmede een grondslag leggen voor een slagvaardiger coördinatie met de lidstaten;
- Hun gezamenlijke planning tot wederzijds voordeel moeten verbeteren en hun flexibiliteit opvoeren teneinde de deelname van Europese onderzoekers aan Chinese onderzoeksprogramma's te financieren. Van beide zijden zal de mobiliteit van onderzoekers moeten worden vergemakkelijkt: in het geval van de EU via specifieke schenkingen uit hoofde van het genoemde kaderprogramma.

Moeten bouwen aan een effectieve relatie op het gebied van migratie. Chinese en andere migranten leiden tot culturele verrijking van de EU: migranten brengen belangrijke vaardigheden en deskundigheid met zich mee. Er is evenwel een duidelijke schaduwzijde indien dit proces niet goed wordt gestuurd. Er dient een effectief juridisch raamwerk te komen om uitwisseling van mensen te vergemakkelijken. Wij hebben daarentegen ook behoefte aan effectieve mechanismen om misbruikers van het systeem aan te pakken, gericht op preventie en op terugkeer. Beide zijden dienen werk te maken van een spoedige sluiting van een daarwerkelijke overnameovereenkomst.

- Het bestaande mechanisme van consultatie dient te worden voortgezet en te worden verruimd om zowel legale als illegale migratie te omvatten, met een hernieuwd politiek engagement om hier vooruitgang in te bereiken;
- Beide zijden zouden specifieke samenwerkingsprojecten moeten overeenkomen en enige vaart geven, bijvoorbeeld inzake de uitwisseling van ambtenaren en opleidingen; ook op technologisch gebied dienen er uitwisselingen te komen, met name inzake biometrie;
- Met het ministerie van Openbare Veiligheid zal een gerichte dialoog moeten worden opgezet betreffende migratie en de bestrijding van georganiseerde misdaad, terrorisme en corruptie;
- Voor een effectieve werking van de Overeenkomst EU-China inzake toerisme (ADS, status van goedgekeurde bestemming) zal een proactieve en praktisch ingestelde samenwerking nodig zijn.

De intermenselijke contacten moeten verruimen. Wij dienen het hele gamma van intermenselijke contacten die onze betrekkingen ondersteunen te versterken met krachtige en volgehouden actie aan beide zijden, gaande van culturele uitwisselingen en toerisme tot contacten op het niveau van het maatschappelijk middenveld en de universiteiten.

- Het maatschappelijk middenveld en institutionele contacten zouden een directe steun en impuls voor politieke en handelsbetrekkingen moeten leveren. Beide zijden zouden rechtstreekse verbindingen tussen maatschappelijke organisaties in de EU en China op alle mogelijke terreinen moeten vergemakkelijken en deze waar mogelijk in sectoriële dialogen opnemen. De officiële gouvernementele contacten moeten worden versterkt en worden uitgebouwd. Het Europees Parlement vervult hierin een centrale rol en zal de samenwerking met het Nationale Volkscongres van China verder moeten uitbreiden. Eveneens zou de EU de contacten tussen het Europees Economisch en Sociaal Comité en zijn Chinese tegenhanger, politieke partijen en andere semiofficiële instanties dienen te versterken.
- Onderwijs is een succesvol samenwerkingsterrein gebleken, met 170 000 Chinese studenten die in 2005 in de EU studeerden. Wij moeten op de bestaande samenwerking blijven voortbouwen via programma's van individuele lidstaten en via de op China gerichte sector van het programma Erasmus Mundus. Er zijn positieve voorbeelden geweest van werkzaamheden om tot cursussen voor een gezamenlijke graad en gezamenlijke campussen te komen. Tevens dienen wij specifieke projecten zoals een Europese rechtenopleiding ten uitvoer te leggen. Beide zijden zullen de studenten uit de EU ertoe blijven aanzetten in China te studeren. Ter versterking van hun talenkennis zal de Commissie een specifiek programma steunen om Chinese taalleraren op te leiden om les te geven in Europa.
- De academische deskundigheid in de EU met betrekking tot China dient te worden verbeterd en doelmatiger te worden gecoördineerd. Aan beide zijden moet aan steun voor een daadwerkelijke interactie tussen de Europese en de Chinese academische wereld worden gewerkt. De Commissie dient een academisch netwerk met betrekking tot China steun te blijven geven en daarin academische expertise samen te brengen om de Europese beleidsmakers te informeren en binnen de academische gemeenschap voor coördinatie bij informatie-uitwisseling te zorgen. Men zal een klein aantal prestigieuze leerstoelen in Chinese studiën moeten instellen en deze voor Europese universiteiten beschikbaar stellen. Tussen Europese en Chinese denktanks zal er een voortdurende en geregelde dialoog moeten plaatsvinden.

Bilaterale structuren doelmatiger laten zijn. Aan beide zijden moet worden nagedacht over de structuren die onze relaties vorm geven en worden nagegaan of deze moeten worden gestroomlijnd, verbeterd of versterkt. In het beleidsdocument van de Commissie van 2003 werd gestreefd naar verruiming van de sectoriële dialoog tussen de EU en China. Dit heeft veel succes gehad, in de meeste gevallen functioneert een en ander goed en wordt er een belangrijke bijdrage aan ons partnerschap geleverd. De vooruitgang moet evenwel telkens opnieuw worden bekeken. Tevens moeten beide kanten nagaan of er geen nieuwe instanties of mechanismen nuttig kunnen zijn om de betrekkingen tussen de EU en China verder te bevorderen.

- Jaarlijkse topconferenties bieden een goed kader om contacten op het niveau van de regeringsleiders in stand te houden. Die moeten steun krijgen van geregelde horizontale uitwisseling en dialogen op technisch, ministerieel of nog hoger niveau. Bovendien moeten

beide zijden verdere opties uitdiepen ten behoeve van flexibele en informele mogelijkheden elkander te treffen en standpunten uit te wisselen;

- De onlangs overeengekomen strategische dialoog op het niveau van de vice-minister van Buitenlandse zaken dient een centraal mechanisme te zijn om regionale en geopolitieke aangelegenheden te bestrijken en focus, impact en waarde aan de relatie toe te voegen;
- Aan beide zijden dient men de uitgangspunten, de onderlinge betrekkingen en de prestaties van de sectoriële dialogen grondig te bezien, teneinde daar een maximum aan synergie en wederzijds voordeel uit te halen en ervoor te zorgen dat de belanghebbenden er zoveel mogelijk bij worden betrokken. De Commissie zal een reeks werkdocumenten met betrekking tot specifieke sectoriële uitdagingen laten opstellen;
- Er dient een nieuw onafhankelijk Forum EU-China te worden opgericht. Aan EU-zijde moet dit forum op enige afstand van de instellingen staan en putten uit deskundigheid van het maatschappelijk middenveld, de universiteiten, het bedrijfsleven en de culturele wereld. Het moet tevens zorgen voor beleidsinformatie aan de politieke leiders en een nieuwe versnelling van de bilaterale betrekkingen.

De EU moet in het brede gamma van haar betrekkingen met China met één stem spreken. Gezien de complexiteit van de relatie en het belang van continuïteit zal een geregelde, stelselmatige en horizontale interne coördinatie onontbeerlijk zijn.

Het EU-samenwerkingsprogramma, voortvloeiend uit het landenstrategiedocument en de nationale indicatieve programma's, dient zijn rol te blijven vervullen bij de ondersteuning van het partnerschap tussen de twee zijden en het hervormingsproces in China. Nu China steeds verder weg raakt van de status van typische ontvanger van overzeese ontwikkelingshulp, dient de EU haar samenwerkingsprogramma zorgvuldig opnieuw af te wegen en te blijven herzien. Een samenwerking moet in het wederzijds belang zijn, de eigen beginselen en waarden van de EU weergeven en dienen om het partnerschap te ondersteunen.

3.5. Internationale en regionale samenwerking

De EU en China hebben er beiden belang bij om vrede en veiligheid te bevorderen, met behulp van een hervormd en doeltreffend multilateraal stelsel. Zij dienen in het kader van de VN nauw samen te werken, tezamen te streven naar multilaterale oplossingen voor opkomende crises, terrorisme te bestrijden en regionale samenwerking te bevorderen, onder meer door beide te streven naar deelname in opkomende regionale structuren. Dit gemeenschappelijke belang in een krachtig multilateralisme, vrede en veiligheid dient ook zichtbaar te worden in een nauwere samenwerking en een meer gestructureerde dialoog inzake het Midden-Oosten, Afrika en Oost-Azië, en bij horizontale uitdagingen zoals die van de non-proliferatie.

Oost-Azië. Het is duidelijk dat de strategische veiligheidssituatie in Oost-Azië voor de EU van groot belang is. Haar buitenlands en veiligheidsbeleid en haar strategisch belang in de regio zouden effectiever moeten worden door openbare richtsnoeren voor haar beleid op te stellen.

China heeft in de regio een sleutelrol te vervullen. Het land heeft via de Shanghai-samenwerkingsovereenkomst gewerkt aan betere betrekkingen met zijn buurlanden, waaronder Rusland, India en Midden-Azië. Bij de Chinees-Japanse betrekkingen is evenwel

nog veel verbetering mogelijk. De EU heeft belang bij intensieve betrekkingen tussen de grootmachten in de regio en bij een voortgaande regionale integratie.

Taiwan. In de handhaving van vrede en stabiliteit tussen China en Taiwan speelt de EU een belangrijke rol. Aan de hand van haar Eén-China-Beleid, en gelet op het strategisch evenwicht in de regio, zou de EU zich actief moeten opstellen en haar standpunten aan beide zijden kenbaar maken. Dit beleid dient rekening te houden met de Europese:

- oppositie tegen elke soort maatregel die tot een unilaterale verandering van de status quo zou bijdragen;
- sterke oppositie tegen het gebruik van geweld;
- aanmoediging van pragmatische oplossingen en vertrouwenwekkende maatregelen;
- steun voor een dialoog tussen alle partijen; alsmede
- voortgezette sterke economische en handelsbetrekkingen met Taiwan.

Duidelijkheid over de Chinese militaire uitgaven en doelstellingen. Er bestaat een groeiende zorg vanwege de onduidelijkheid over China's uitgaven voor defensie. Naarmate de uitgaven blijven stijgen, dient China te worden overtuigd van het belang van een grotere transparantie. Terzelfdertijd moet de EU haar analytisch vermogen verbeteren om de militaire ontwikkelingen van China te kunnen beoordelen.

Wapenembargo. Als gevolg van de gebeurtenissen op het Tien-An-Minplein in 1989 was er een wapenembargo ingesteld. De EU heeft zich bereid getoond naar een opheffing van dit embargo toe te werken, waarvoor aan beide zijden evenwel nog het nodige moet worden gedaan:

- Het lopende en het komende voorzitterschap zullen de technische voorbereidingen moeten afronden om zeker te stellen dat een opheffing niet tot een kwalitatieve of kwantitatieve toename van de wapenverkoop zou leiden en moeten de mogelijkheden blijven nagaan om een consensus voor de opheffing tot stand te brengen. De EU dient samen met China te werken aan de totstandbrenging van een gunstiger klimaat voor de opheffing, door vooruitgang in de mensenrechtensituatie in China, door te streven naar betere betrekkingen tussen China en Taiwan en door meer doorzichtigheid van China's militaire uitgaven.

3.5.1. Non-proliferatie

Non-proliferatie vormt een kerngebied voor het strategisch partnerschap. Een internationale en bilaterale samenwerking is gegrond op Resolutie nr. 1540 van de VN-Veiligheidsraad en op de Gezamenlijke verklaring inzake non-proliferatie waarover tijdens de EU-China-Topconferentie van 2004 overeenstemming werd bereikt. De EU steunt de centrale rol van China met betrekking tot het Koreaanse schiereiland. Voorts zal blijvende Chinese steun van doorslaggevende betekenis zijn om vooruitgang inzake de kwestie van de kernenergie in Iran te boeken. Inzake een dialoog en praktische samenwerking om de uitvoercontroles te versterken en te handhaven is reeds een goede start gemaakt. De EU moet hierop voortbouwen, tezamen met Chinese ambtenaren, om China ertoe aan te moedigen om:

- Zich aan alle verdragen inzake non-proliferatie en ontwapening en aan alle internationale instrumenten te houden, en naleving ervan op regionaal en internationaal terrein verder te bevorderen;
- Het toezicht op de uitvoer van materialen, uitrusting en technologieën die te maken hebben met massavernietigingswapens, alsmede conventionele wapens, handvuurwapens en lichte wapens, te versterken.

Beide zijden zouden samen moeten werken om praktische ervaringen uit te wisselen over het toepassen en handhaven van uitvoercontroles, onder meer door het opleiden van Chinese douaneambtenaren. Zij dienen na te denken over de mogelijkheid van gezamenlijke initiatieven van de EU en Azië in de context van het regionaal forum van ASEAN.

4. Conclusie

China is een van de belangrijkste partners van de EU. De nieuwe start van China is een welkom verschijnsel. Om hier positief en effectief op in te gaan dient de EU haar beleidscoördinatie op alle niveaus te verbeteren en dient Europa over de belangrijkste kwesties met één stem te spreken.

Wij bevinden ons in een hechte en nog groeiende bilaterale relatie. Wij moeten hier evenwel nog verder aan werken. De Raad gelieve de aanbevelingen in deze mededeling te onderschrijven en aan te vullen met zijn Conclusies. Deze aanbevelingen bieden de EU een ambitieuze agenda, waarbij de Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst een belangrijk praktisch instrument vormt om dit programma verder uitgewerkt te krijgen.

Een hechter en krachtiger strategisch partnerschap baat zowel de EU als China. Dit noopt echter tot meer verantwoordelijkheden en een behoefte aan openheid die van beide partijen verlangt dat zij gecoördineerd optreden.